

CÔNG TÁC KHẢO THÍ VÀ BẢO ĐẢM CHẤT LƯỢNG CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC KIỂM SÁT HÀ NỘI TRƯỚC YÊU CẦU ĐỔI MỚI VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO

NGUYỄN TRƯỜNG AN*

Công tác khảo thí và đảm bảo chất lượng trong giáo dục đại học đã phát triển từ rất lâu và rất thịnh hành trong hệ thống giáo dục đại học của các nước tiên tiến trên thế giới. Những năm gần đây, công tác khảo thí và đảm bảo chất lượng đã trở thành xu thế tất yếu toàn cầu, đi kèm với đó là sự ra đời của các tổ chức, đơn vị bảo đảm chất lượng và các công cụ bảo đảm chất lượng.

Từ khi thành lập Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội, tập thể Đảng ủy, Ban giám hiệu Nhà trường luôn xác định công tác khảo thí và đảm bảo chất lượng của Trường phải hướng đến sự đánh giá, duy trì và cải thiện chất lượng của mọi hoạt động chính yếu của Nhà trường như học tập, giảng dạy, nghiên cứu và cung ứng dịch vụ. Công tác khảo thí phải hướng tới việc đánh giá một cách khách quan, thực chất khả năng của sinh viên trong quá trình học tập và bảo đảm không ngừng cải tiến theo các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Công tác đảm bảo chất lượng phải đáp ứng tốt sứ mệnh, tầm nhìn, đạt các mục tiêu chiến lược mà Nhà trường đã đề ra, cũng như đáp ứng tốt yêu cầu của Ngành Kiểm sát nhân dân giao phó cho Nhà trường.

1. Thực trạng công tác khảo thí và bảo đảm chất lượng đào tạo tại Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

1.1. Thực trạng công tác khảo thí

Một trong những điểm nổi bật của công tác khảo thí của Nhà trường trong thời gian qua là đã xây dựng được hệ thống các quy định về công tác khảo thí như: Quy

chế đào tạo theo học chế tín chỉ, quy chế tổ chức thi kết thúc học phần, quy chế xây dựng ngân hàng đề thi kết thúc học phần. Thông qua các quy chế này, công tác khảo thí được triển khai có hiệu quả, các hoạt động tổ chức thi, kiểm tra kết thúc học phần, môn học, khóa học bảo đảm sự chặt chẽ, khách quan, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, hạn chế tiêu cực và bệnh thành tích trong sinh viên. Hệ thống câu hỏi thi, đáp án của các học phần, môn học đã bám sát nội dung, chương trình đào tạo, bảo đảm tính tổng hợp, vừa đáp ứng yêu cầu kiểm tra kiến thức cơ bản chuẩn đầu ra môn học, vừa phát huy được tư duy độc lập, sáng tạo của người học, làm cơ sở cho việc đánh giá phân loại người học.

Mặt khác, việc thi, kiểm tra và đánh giá kết quả sinh viên đã tập trung vào đánh giá năng lực người học, tạo sự chuyển biến trong học thực chất, thi thực chất, cũng như phản ánh năng lực, phương pháp giảng dạy của giảng viên. Kết quả đào tạo này giúp Nhà trường xây dựng, điều chỉnh kế hoạch nhằm không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo, bảo đảm sát với nhu cầu của thực tiễn. Công tác khảo thí có sự phối hợp nhịp nhàng giữa các đơn vị Phòng Đào tạo và Quản lý sinh viên, Trung tâm bảo đảm chất lượng đào tạo và các khoa chuyên môn, bảo đảm khách quan, minh bạch, bảo mật trong suốt quá trình lập kế hoạch, làm đề thi, in sao, tổ chức thi, chấm bài và công bố điểm. Trong thời gian qua,

* Thạc sĩ, Phó Giám đốc Trung tâm bảo đảm chất lượng đào tạo, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

Trung tâm bảo đảm chất lượng đào tạo với chức năng tham mưu cho Ban giám hiệu trong công tác khảo thí đã làm tốt công tác này nên Nhà trường hầu như không có hiện tượng tiêu cực trong thi cử. Điều này đã khích lệ tinh thần học tập của sinh viên, tạo động lực để sinh viên nâng cao ý thức trách nhiệm, sáng tạo, chủ động trong học tập, rèn luyện.

Tuy nhiên, bên cạnh những mặt đạt được nêu trên, đến nay, Nhà trường vẫn gặp phải một số vướng mắc trong công tác khảo thí. Ngân hàng đề thi các học phần chưa được xây dựng dẫn đến sự bị động trong công tác xây dựng đề thi và tổ chức thi các kỳ thi chính và kỳ thi phụ. Một số khâu trong quá trình tổ chức thi giữa các đơn vị phối hợp chưa thực sự nhịp nhàng, hiệu quả. Công tác thanh tra, giám sát đôi khi chưa thường xuyên, kịp thời. Vẫn còn hiện tượng giảng viên ở các khoa chưa tự giác trong việc thực hiện nhiệm vụ coi thi, đặc biệt là vào các ngày nghỉ, Thứ 7, Chủ nhật.

1.2. Thực trạng công tác bảo đảm chất lượng đào tạo

Với mục tiêu phát triển Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội thành trường đại học **định hướng ứng dụng**, đổi mới toàn diện công tác đào tạo của trường, tạo sự chuyển biến sâu sắc về chất lượng, hiệu quả và quy mô đào tạo, tăng cường công tác nghiên cứu khoa học, phấn đấu đưa trường được xếp trong số các trường đại học hàng đầu Việt Nam về đào tạo đại học, sau đại học ngành luật, Đảng ủy, Ban giám hiệu Nhà trường luôn quan tâm, chỉ đạo sát sao đối với công tác bảo đảm chất lượng và coi đây là công tác cốt lõi hướng tới xây dựng chất lượng đào tạo của Trường. Năm 2016, Trung tâm bảo đảm chất lượng đào tạo được thành lập, là đơn vị đầu mối có chức

năng tham mưu, tư vấn và đề xuất cho Ban Giám hiệu các giải pháp về công tác đảm bảo chất lượng và đánh giá chất lượng đào tạo tại trường.

Trong thời gian qua, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội đã xây dựng kế hoạch và triển khai các hoạt động bảo đảm chất lượng giáo dục bên trong Nhà trường như: Thực hiện các đợt khảo sát lấy ý kiến phản hồi của sinh viên đối với giảng viên định kỳ hàng năm; khảo sát tình hình việc làm của sinh viên trước và sau khi tốt nghiệp; khảo sát cựu sinh viên, nhà tuyển dụng, sinh viên toàn trường, tạo cơ sở dữ liệu để tiến hành điều chỉnh, sửa đổi, cải tiến chất lượng đào tạo của Trường;

Thực hiện quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, hàng năm, Trường thực hiện đầy đủ hoạt động công khai các điều kiện bảo đảm chất lượng đào tạo năm học cũng như tỷ lệ sinh viên có việc làm sau khi ra trường. Trường bước đầu triển khai công tác tự đánh giá chương trình đào tạo theo nội dung quy định của Luật giáo dục đại học.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác bảo đảm chất lượng đào tạo của Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội vẫn còn gặp phải những bất cập nhất định. Một số cán bộ, giảng viên chưa nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác này, do vậy hoạt động phối hợp giữa các đơn vị còn chưa nhịp nhàng, chưa xây dựng được quy trình, quy chuẩn cũng như có các đầu mối bảo đảm chất lượng tại các đơn vị. Hoạt động đánh giá trong chương trình đào tạo còn gặp khó khăn trong triển khai dẫn đến việc chưa thực hiện được các khâu theo đúng kế hoạch đề ra. Kinh phí dành cho công tác bảo đảm chất lượng còn hạn chế. Bên cạnh đó, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội là một trường đại học đặc thù mang

tính chuyên ngành, trong khi những quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về đảm bảo chất lượng lại thiếu những quy định đặc thù riêng.

2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác khảo thí và bảo đảm chất lượng đào tạo trong thời gian tới

Để công tác khảo thí và bảo đảm chất lượng bên trong của Nhà trường hoạt động ngày càng hiệu quả hơn, trước hết, các hoạt động khảo thí và bảo đảm chất lượng đào tạo phải đi vào chiều sâu. Trong đó, việc nghiên cứu, đánh giá chất lượng không phải chỉ là kiểm tra, đánh giá việc thực hiện theo quy trình, quy định mà cần phải quan tâm đến tính phù hợp với bối cảnh hiện tại và tính hiệu quả của quá trình triển khai. Theo đó, cần chú trọng vào những nội dung sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của cán bộ, giảng viên về tầm quan trọng về công tác khảo thí và bảo đảm chất lượng đào tạo. Nhà trường cần có kế hoạch ngắn hạn, trung hạn, dài hạn về công tác khảo thí và bảo đảm chất lượng làm cơ sở triển khai công tác này.

Thứ hai, cần tiếp tục đổi mới và đa dạng hóa các hình thức kiểm tra đánh giá, thi kết thúc học phần, chuẩn đầu ra.

Hiện nay, trong giáo dục, đào tạo có nhiều hình thức thi, kiểm tra như: Tự luận, vấn đáp, trắc nghiệm khách quan, bài tập, tiểu luận... Mỗi hình thức có một thế mạnh và hạn chế riêng trong kiểm tra các mặt chất lượng học tập của học viên. Tuy nhiên, các hình thức kiểm tra, đánh giá này mới chỉ xác định được sự hiểu biết và vận dụng kiến thức, còn việc phân tích, tổng hợp, đánh giá, giải quyết một vấn đề thì còn rất hạn chế. Để góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, cần phải kết hợp linh hoạt nhiều hình thức thi, kiểm tra

đánh giá. Căn cứ vào mục tiêu và nội dung của mỗi học phần, có thể sử dụng một loại hình kiểm tra chính, kết hợp sử dụng các loại hình khác hỗ trợ vào cuối học trình, kết hợp các loại hình khác nhau với hệ số điểm cho mỗi loại hình trong tổng điểm đánh giá cả học phần.

Muốn tiến hành các loại hình kiểm tra này một cách có hiệu quả, Nhà trường cần phải có sự hướng dẫn cụ thể với các yêu cầu rõ ràng của giảng viên, kết hợp tư vấn và giúp đỡ sinh viên kịp thời lúc cần thiết. Ngoài ra, giảng viên cũng cần phải đổi mới phương pháp dạy học nhằm đánh giá được năng lực của người học một cách khách quan, chính xác.

Thứ ba, đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra trong hoạt động giáo dục, đào tạo nhằm nâng cao ý thức tự giác của sinh viên trong quá trình thi, kiểm tra.

Thực tế qua công tác tổ chức thi kết thúc học phần, chuẩn đầu ra của sinh viên các hệ học, khóa học được tổ chức cho thấy, hiệu quả của công tác thanh tra, kiểm tra của các đơn vị chức năng có tác động mạnh mẽ tới ý thức tự giác của sinh viên trong việc chấp hành các quy định, quy chế về thi, kiểm tra, đánh giá. Do vậy, cần phải tăng cường các hoạt động thanh tra, kiểm tra hoạt động giáo dục, đào tạo, trong đó chú trọng vào khâu kiểm tra, đánh giá, tổ chức thi của sinh viên các lớp học, hệ học. Điều này góp phần bảo đảm cho việc thực hiện nghiêm túc các quy chế, quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, đồng thời tạo ra một thiết chế mạnh, một môi trường học tập lành mạnh, trung thực trong Nhà trường, hình thành nhân cách và phẩm chất của các cán bộ Kiểm sát trong tương lai.

Thứ tư, nhanh chóng hoàn thiện hệ thống ngân hàng đề thi nhằm phục vụ công tác kiểm tra đánh giá, thi kết thúc học

phần, chuẩn đầu ra hiệu quả.

Để đáp ứng hoạt động giáo dục, đào tạo theo hệ thống tín chỉ hiện nay, công tác thi, kiểm tra có vai trò hết sức quan trọng. Mặt khác, với quy mô đầu lớp lớn, số lượng sinh viên đông, nguồn lực giảng viên của các đơn vị còn hạn chế, yêu cầu đặt ra là các đơn vị giảng dạy phải đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả, chất lượng của hệ thống ngân hàng đề thi, câu hỏi kiểm tra đánh giá để phục vụ quá trình tổ chức đào tạo các lớp học.

Nội dung của hệ thống ngân hàng đề thi đòi hỏi các khoa chuyên môn phải cập nhật những vấn đề mới trong hệ thống văn bản pháp luật, các quan điểm, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước và của Ngành..., qua đó giúp các đơn vị chức năng thuận lợi trong công tác quản lý trong các khâu của quá trình đào tạo theo hướng minh bạch, khách quan và chính xác.

Thứ năm, xây dựng quy trình bảo đảm chất lượng tại các đơn vị làm cơ sở triển khai đồng bộ thống nhất theo quy chuẩn kiểm định của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Thực tế hiện nay cho thấy, hầu hết các đơn vị hoạt động theo quy định chung của Trường mà chưa có các quy định, quy trình, quy chuẩn cho các đơn vị, dẫn đến nhiều công tác còn thiếu sót, chưa bài bản, gây khó khăn cho công tác đánh giá cải tiến chất lượng sau này. Chưa có các đầu mối bảo đảm chất lượng tại các đơn vị, do vậy cần có một cán bộ, giảng viên ở đơn vị phòng, khoa, trung tâm làm công tác này để hỗ trợ các hoạt động của đơn vị thực hiện đúng và là đầu mối lưu giữ các minh chứng phục vụ công tác đánh giá bắt buộc theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Thứ sáu, cần triển khai nhiều các hoạt động nghiên cứu khoa học trong giảng viên, cán bộ, tập trung vào các hoạt động

bảo đảm chất lượng để các kết quả nghiên cứu này có thể trở thành cơ sở áp dụng vào thực tiễn giảng dạy tại Nhà trường. Hiện nay, hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội đa số tập trung vào lĩnh vực chuyên môn giảng dạy mà chưa có các nghiên cứu về các quy trình, quy chuẩn, quy định về bảo đảm chất lượng, kiểm định chất lượng, dẫn đến đa số cán bộ, giảng viên chưa hình dung được tầm quan trọng của các hoạt động bảo đảm chất lượng trong giáo dục đại học theo yêu cầu bắt buộc của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Thứ bảy, trích một phần học phí làm quỹ bảo đảm chất lượng để bảo đảm kinh phí thực hiện các hoạt động cho công tác này có hiệu quả hơn. Hiện nay, các hoạt động đều phụ thuộc vào nguồn kinh phí thường xuyên của trường nên đôi lúc các hoạt động không theo kế hoạch đã ban hành. Chính vì vậy, để các hoạt động khảo thí và bảo đảm chất lượng được đầy đủ, hiệu quả cần có nguồn kinh phí cố định để triển khai.

Việc tiếp tục hoàn thiện và nâng cao hiệu quả hoạt động của công tác khảo thí và đảm chất lượng bên trong vẫn được coi là một trong những mục tiêu ưu tiên trong công tác bảo đảm chất lượng của Nhà trường. Hoạt động khảo thí và đảm chất lượng bên trong trong những năm tiếp theo đòi hỏi phải ngày càng đi vào chiều sâu, đề cao tính hiệu quả và gắn kết chặt chẽ với các hoạt động cơ bản của một trường đại học, bao gồm cả hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học và cung cấp dịch vụ cho cộng đồng, nhằm không ngừng nâng cao chất lượng, đảm bảo kiểm định Trường và kiểm định chương trình đạt kết quả theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, khẳng định uy tín của Trường trong hệ thống giáo dục Việt Nam./.